

Determinatietabel tot de genera van de bijen in Nederland en België

In constructie, wie helpt mee?

1. Vleugels donker met metaalblauwe glans. Grote hommelachtige bijen, 20-23 mm.
..... **houtbijen (Xylocopa)**

In Nederland alleen de blauwzwarte houtbij (X. violacea). Man met twee oranje-gele antennenleden op eind van de voelsprieten en het borststuk met grijze haren. Vrouw met dicht zwart behaarde verlengde metatars van de achterpoten. Er kunnen andere houbijen in onze omgeving opduiken. Controle van reeks tandjes op achterschienen v gewenst.

2. De marginale cel reikt bijna tot aan de zijrand van de voorvleugel. Achterschienen zonder sporen. Ogen behaard. .... **honingbijen (Apis)**

In Nederland komt alleen de honingbij (A. mellifera) met haar verschillende kleurvariëteiten voor. In het veld de meest aangetroffen bij, die vaak ook te herkennen is aan de klompjes stuifmeel die ze in korfjes aan haar achterpoten mee draagt. Naast de werksters zijn er ook koninginnen en darren die we echter buiten de bijenkasten zelden aantreffen.

3. Ocellen liggen nagenoeg op een rechte lijn. Eerste submarginale cel door bleke ader verdeeld. Clypeus m steeds zwart (let op: beharing kan wel geel zijn). Buitenzijde van de achterschienen v en w vooral langs de randen dicht en lang behaard. .... **hommels (Bombus)**

- a. Achterpoten v en w met verzamelapparaat waarin het stuifmeel wordt verzameld #. Buitenzijde achterschienen niet behaard en glimmend. Achterlijf dicht behaard. Laatste sterniet v en w zonder lijsten. .... **hommels (Bombus)**
- b. Achterpoten zonder verzamelapparaat, en dus nooit met stuifmeelklompjes. Buitenzijde achterschienen kort behaard. Achterlijf in het midden kaler en achterlijfspunt vaak naar binnen gekromd. Laatste sterniet v met lijsten. .... **koekoekshommels (Psithyrus)**

Psithyrus is een subgenus van het genus Bombus. Morfologisch goed te onderscheiden en dieren met een totaal andere leefwijze dan de primitief sociale hommels.

- Ocellen in een driehoek geplaatst. Eerste submarginale cel niet door ader verdeeld. Clypeus m geel of wit; m vaak met kenmerkende haarpluimen aan de middenpoten (sachem). Buitenzijde van de achterschienen v dicht behaard. Zeer wendbare hommelachtige bijen met een lange en met een snelle patrouille-vlucht plots overgaand in een helicoptervlucht.
..... **sachembijen (Anthophora)**

4. ertsbijen (Ceratina), bonte viltbijen (Epeoloides) en in de kantlijn langhoornbijen (Tetralonia) en vlekkenbijen (Thyreus)

- pluimvoetbijen (Dasypoda), tronkenbijen (Heriades), kleine harsbijen (Anthidiellum), grote harsbijen (Trachusa), mortelbijen (Chalicodoma) en in de kantlijn tweetandige bijen (Dioxys), zandloperbijen (Ammobates), pantserbijen (Biastes), slurfbijen (Rophites), grauwe bijen (Rhopitoides) plus? glansbijen (Dufourea).

- 5 groefbijen (Lasioglossum en Halictus)

- bloedbijen (Sphecodes)

6. viltbijen (*Epeolus*)
  - wespbijen (*Nomada*)
7. rouwbijen (*Melecta*)
8. zijdebijen (*Colletes*)
  - zandbijen (*Andrena*)
  - dikpootbijen (*Melitta*)
9. kegelbijen (*Coelioxys*)
10. langhoornbijen (*Eucera*)
11. tubebijen (*Stelis*)
12. slobkousbijen (*Macropis*)
  - roetbijen (*Panurgus*)
13. wolbijen (*Anthidium*)
14. behangersbijen (*Megachile*)
15. metselbijen (*Osmia* en *Hoplitis*)
  - klokjesbijen (*Chelostoma*)
16. maskerbijen (*Hylaeus*)